

Kriteriji vrednovanja u nastavi Hrvatskoga jezika i književnosti

Praćenje i ocjenjivanje

Vrednovanje se provodi u skladu s *Pravilnikom o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi*.

Vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje

Ova dva tipa vrednovanja ne rezultiraju brojčanom ocjenom i provode se ovisno o planiranim aktivnostima. Rezultati vrednovanja pišu se u bilješke.

Vrednovanjem za učenje prikupljaju se bilješke o procesu učenje i poučavanja, dakle naglasak je na samome procesu učenja. Služe učenicima kako bi unaprijedili vlastito učenje i usmjereni su na napredovanje vlastitog učenja.

Vrednovanje kao učenje provodi se da bi se dobila informacija o ostvarivanju ishoda učenja i to u obliku samovrednovanja i vršnjačkog vrednovanja.

Oblici i načini oba načina vrednovanja su:

rubrike, promatranje, rasprave, posteri, izlazne kartice, grafički organizatori, rješavanje problema, projekti, domaće zadaće, kratke pisane provjere (15 minuta) i sl.

Vrednovanje naučenog procjena je znanja i ostvarenosti ishoda i ono se ocjenjuje brojčanom ocjenom. Obuhvaća različite oblike pisane provjere koje za rezultat imaju ocjenu.

Tijekom školske godine pišu se ***dvije školske zadaće***. Elementi koji se ocjenjuju su: sadržaj, ostvarenost zadane teme i zadanoga oblika, kompozicija, stil, bogatstvo leksika, originalnost te kreativnost u obradi teme, gramatika, pravopis te slovopis. Bilješke se pišu u različite opisnike koje učenik vidi nakon ispravljene zadaće.

Tijekom školske godine pišu se najmanje dvije, a najviše pet ***pisanih provjera*** sa zadacima objektivnoga tipa, ovisno o razredu. Broj pisanih provjera ovisi o broju nastavnih cjelina/tema u pojedinom razredu te o potrebama razrednih odjela. Učitelj tijekom godine, na svakom satu obavješćuje učenike o opsegu sadržaja i odgojno-obrazovnim ishodima koje učenici trebaju ostvariti i koji će se provjeravati u pisanim provjerama.

Skala bodova i ocjena kreira se prije pisanja provjere i tijekom pripreme za provjeru učenici se upoznaju s njom, kao i sa sadržajem i tipovima zadataka. Vrednuju se, u pravilu, prema sljedećoj bodovnoj skali:

nedovoljan –najmanje 50% bodova

dovoljan –od 50 % do 63 % bodova

dobar –od 64 % do 77 % bodova

vrlo dobar –od 78 % do 89 % bodova

odličan –od 90 % do 100 % bodova.

Iznimno, zbog obima gradiva koje se provjerava, njegove zahtjevnosti, napredovanju učenika u pojedinome razrednome odjelu ili nekim drugim objektivnim čimbenicima, bodovna skala može biti i promijenjena do 10%.

Usmena provjera može se provesti s prethodnom najavom ili bez nje. Učenik se za usmenu provjeru može javiti i samoinicijativno. Učitelj će ga ispitati prvom prilikom kad je planirao provesti usmenu provjeru znanja. Prednost pri usmenome ispitivanju imaju učenici koji još nisu bili ispitani i koji se prvi jave za provjeru. Učitelj tijekom obrade i uvježbavanja upoznaje učenike s ishodima, opsegom, načinom provjere i tipovima zadataka kojima će provjeravati ostvarenost ishoda. Dijelom usmene provjere smatra se i rješavanje kratkih zadataka na ploči ili u bilježnici.

Samostalni radovi učenika

Tijekom rada u školi, na satovima koje je učitelj tako isplanirao, ili u radu kod kuće, učenici mogu, prema uputi učitelja ili na vlastitu inicijativu, samostalno stvarati plakate, stripove, slikokaze, izlaganja i stvarati druge vrste uradaka, sudjelovati u samostalnim ili zajedničkim projektima. Učitelj može vrednovati takav učenički uradak brojčanom ocjenom. Ta ocjena odražava napredovanje učenika, njegovo zalaganje te primjenu stečenih znanja i vještina.

Domaće zadaće

Evidencija o domaćim zadaćama vodi se u bilješkama u obliku minusa, tri nenapisane domaće zadaće vrednuju se nedovoljnom ocjenom, također, na kraju nastavne godine vrednuju se zadaće i utječu na zaključnu ocjenu. Ukoliko je učenik zaboravio bilježnicu i ne može učitelju predložiti domaću zadaću, utoliko se ona vrednuje kao nenapisana. Prepisana domaća zadaća (učenici imaju jednaku zadaću s istim pogreškama), vrednuje se kao nenapisana

Domaća zadaća napisana na satu ili pod odmorom vrednuje se kao nenapisana, „lažirana“ domaća zadaća vrednuje se negativnom ocjenom.

Peti i šesti razred

Nastavno područje: HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA				
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZINA USVOJENOSTI ISHODA			
	Zadovoljavajuća	Dobra	Vrlo dobra	Iznimna
Učenik govori i razgovara u skladu s interesima, potrebama i iskustvom.	-rijetko primjenjuje različite govorne činove i uz pomoć učitelja pripovijeda kronološki	-povremeno primjenjuje različite govorne činove i djelomično samostalno pripovijeda kronološki	-uglavnom primjenjuje različite govorne činove i uglavnom samostalno pripovijeda kronološki	-redovito primjenjuje različite govorne činove i samostalno pripovijeda kronološki
Učenik sluša tekst, izdvaja ključne riječi i uz pomoć učitelja piše bilješke	-sluša tekst, slabo izdvaja ključne riječi i uz pomoć učitelja piše bilješke	-sluša tekst, djelomično samostalno izdvaja ključne riječi i piše bilješke	-sluša tekst, uglavnom uspješno izdvaja ključne riječi, uglavnom samostalno piše bilješke te prepričava tekst	-sluša tekst, vrlo uspješno izdvaja ključne riječi, samostalno piše bilješke, uspješno prepričava tekst
Učenik čita tekst, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta	-čita tekst, slabo izdvaja ključne riječi i uz pomoć učitelja piše bilješke	-čita tekst, djelomično samostalno izdvaja ključne riječi i piše bilješke	-čita tekst, uglavnom uspješno izdvaja ključne riječi, uglavnom samostalno piše bilješke te prepričava tekst	-čita tekst, vrlo uspješno izdvaja ključne riječi, samostalno piše bilješke, uspješno prepričava tekst
Učenik piše tekstove trodijelne strukture u skladu s temom.	-piše pripovjedne tekstove trodijelne strukture ne postižući cjelovitost teksta i stilsku ujednačenost	-piše pripovjedne tekstove trodijelne strukture djelomično postižući cjelovitost teksta i stilsku ujednačenost	-piše pripovjedne tekstove trodijelne strukture uglavnom postižući cjelovitost teksta i stilsku ujednačenost	-piše pripovjedne tekstove trodijelne strukture postižući cjelovitost teksta i stilsku ujednačenost
Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o promjenjivim i nepromjenjivim riječima na	-slabo razlikuje vrste promjenjivih i nepromjenjivih riječi na oglednim i čestim primjerima u oblikovanju teksta	-djelomično razlikuje vrste promjenjivih i nepromjenjivih riječi na oglednim i čestim primjerima u oblikovanju teksta	-uglavnom razlikuje vrste promjenjivih i nepromjenjivih riječi na oglednim i čestim primjerima u oblikovanju teksta	-razlikuje vrste promjenjivih i nepromjenjivih riječi na oglednim i čestim primjerima u oblikovanju teksta

oglednim i čestim primjerima				
Učenik uočava jezičnu raznolikost hrvatskoga jezika u užem i širem okružju.	rijetko prepoznae komunikacijske situacije koje zahtijevaju uporabu standardnoga jezika	povremeno prepoznae komunikacijske situacije koje zahtijevaju uporabu standardnoga jezika	–uglavnom prepoznae komunikacijske situacije koje zahtijevaju uporabu standardnoga jezika	–redovito prepoznae komunikacijske situacije koje zahtijevaju uporabu standardnoga jezika
Nastavno područje: KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO				
Učenik obrazlaže doživljaj književnoga teksta, objašnjava uočene ideje povezujući tekst sa svjetom oko sebe.	–izražava emocionalni doživljaj i slabo razumijevanje književnoga teksta	-izražava emocionalni doživljaj i djelomično razumijevanje književnoga teksta	–izražava emocionalni doživljaj i uglavnom točno razumijevanje književnoga teksta	–izražava emocionalni doživljaj i točno razumijevanje književnoga teksta
Učenik razlikuje temeljna žanrovska obilježja književnoga teksta	–slabo razlikuje temeljna žanrovska obilježja na osnovi tematike i strukture teksta na poznatim primjerima	–djelomično razlikuje temeljna žanrovska obilježja na osnovi tematike i strukture teksta na poznatim primjerima	–uglavnom razlikuje temeljna žanrovska obilježja na osnovi tematike i strukture teksta na poznatim i novim primjerima	–razlikuje temeljna žanrovska obilježja na osnovi tematike i strukture teksta na poznatim i novim primjerima
Učenik obrazlaže vlastiti izbor književnoga teksta.	Književnoteorijska znanja u službi su proširivanja vlastitog iskustva čitanja i razvijanja pozitivnoga stava prema čitanju. Ne vrednuje se sam odabir niti čitateljski ukus, nego obrazloženje zasnovano na čitateljskom iskustvu i usvojenim spoznajama, prema ishodima i kriterijima vrednovanja ishoda.			
Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.	Ishod se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja uradak razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za iznimjan trud.			
Nastavno područje: KULTURA I MEDIJI				
Učenik razlikuje tiskane medijske tekstove i izdvaja tekstove / sadržaje	–uz pomoć učitelja nabraja sadržajne i grafičke elemente tiskanoga medijskoga teksta	–djelomično samostalno nabraja sadržajne i grafičke elemente tiskanoga medijskoga teksta	–uglavnom samostalno nabraja sadržajne i grafičke elemente tiskanoga medijskoga teksta	–samostalno nabraja sadržajne i grafičke elemente tiskanoga medijskoga teksta

koji promiču pozitivne vrijednosti.	te prepoznaže pozitivne vrijednosti u medijskim tekstovima	te prepoznaže pozitivne vrijednosti u medijskim tekstovima	te prepoznaže pozitivne vrijednosti u medijskim tekstovima	te prepoznaže pozitivne vrijednosti u medijskim tekstovima
Učenik opisuje značenje popularnokulturnih tekstova u kontekstu svakodnevnoga života	– rijetko uočava vezu teksta i svijeta koji ga okružuje– uz pomoć učitelja opisuje značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih sa svakodnevnim životom– uz pomoć učitelja uočava priču kao temelj popularnokulturnih tekstova– uz pomoć učitelja objašnjava pojam popularne kulture	– povremeno uočava vezu teksta i svijeta koji ga okružuje– djelomično samostalno opisuje značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih sa svakodnevnim životom– djelomično samostalno uočava priču kao temelj popularnokulturnih tekstova– djelomično samostalno objašnjava pojam popularne kulture	– uglavnom redovito uočava vezu teksta i svijeta koji ga okružuje– uglavnom samostalno opisuje značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih sa svakodnevnim životom– samostalno uočava priču kao temelj popularnokulturnih tekstova– samostalno objašnjava pojam popularne kulture	– redovito uočava vezu teksta i svijeta koji ga okružuje– samostalno opisuje značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih sa svakodnevnim životom– samostalno uočava priču kao temelj popularnokulturnih tekstova– samostalno objašnjava pojam popularne kulture
Učenik posjećuje kulturne događaje u fizičkome i virtualnome okružju	Ishod se ne vrednuje. Prati se sudjelovanje učenika.			

Sedmi i osmi razred

JEZIK KOMUNIKACIJA	i Opis formativnoga vrednovanja
Odličan	<p>Aktivno sudjeluje na satu te točno i savjesno izvršava zadatke u skupnome radu, radu u parovima te pojedinačnome i samostalnome radu, i na satu i kod kuće. Znanje dosljedno primjenjuje u svim nastavnim područjima i u svim nastavnim područjima. Samostalno istražuje, pronalazi i postavlja problemska pitanja te katkad i pronalazi odgovore na njih.</p> <p>Aktivno sudjeluje u radu. Razumije sadržaje i dosljedno primjenjuje znanje. Izvrsno se izražava primjenjujući stečeno znanje, izražajno čita i krasnoslovi izražavajući pritom svoj doživljaj. Priprema se za gorovne vježbe. U svim nastavnim područjima primjenjuje stečeno znanje i vještine.</p>
Vrlo dobar	<p>Aktivno sudjeluje na satu u zajedničkome radu, radu u skupinama i parovima, ali katkad netočno ili nepotpuno izvršava zadatke u pojedinačnome i samostalnome radu u školi i kod kuće. Uglavnom primjenjuje znanje u svim nastavnim područjima predmeta, no u bilježnicama ostalih predmeta vidljivo je da ne primjenjuje znanje dosljedno.</p> <p>Aktivno sudjeluje u radu. Razumije sadržaje i najčešće primjenjuje znanje. Vrlo dobro se izražava, uglavnom primjenjujući stečeno znanje, izražajno čita i krasnoslovi. Najčešće se priprema za gorovne vježbe. Katkad ima neznatnih poteškoća u oblikovanju iskaza.</p>
Dobar	<p>Na satu sudjeluje uz poticaj, s promjenjivom koncentracijom pozornosti, zadatke rješava točno, ali uz stalan poticaj, a u samostalnome radu na satu i kod kuće katkad točno, a katkad površno ili netočno. Znanje primjenjuje uz pomoć učitelja ili skupine. U ostalim nastavnim područjima i predmetima znanje primjenjuje vrlo nedosljedno, često s mnogo pogrešaka.</p> <p>Usmeno se izražava samo uz poticaj. Razumije sadržaje, no teško ih i rijetko primjenjuje. Čita točno i logično. Krasnoslovi točno ili s neznatnim pogreškama. Ne nastoji se pripremiti za gorovne vježbe. Oblikuje kratki vezani tekst samo uz poticaj, katkad i samostalno.</p>
Dovoljan	<p>Sudjeluje u radu na satu samo uz stalan poticaj, katkad odbija raditi, u radu u skupinama ili parovima čeka rješenja drugih učenika, zna izreći osnovne činjenice, primjenjuje ih u jednostavnim primjerima, i to samo uz poticaj. Rijetko primjenjuje stečeno znanje i u nastavi jezika i u ostalim nastavnim područjima kao i u drugim nastavnim predmetima. Na dopunsку nastavu ne dolazi ili dolazi rijetko i ne sudjeluje u skladu sa svojim sposobnostima.</p> <p>Rijetko želi sudjelovati u usmenoj komunikaciji, to rijetko čini čak i uz poticaj. Na pitanja odgovara jednom riječju. Čita sa znatnim zastajkivanjem, no razumije pročitano. Tekst koji treba krasnosloviti izgovara s mnogo pogrešaka ili mehanički, bez razumijevanja. Nikad se ne priprema za gorovnu vježbu. Oblikuje kratki vezani tekst isključivo uz pomoć.</p>
Nedovoljan	Nerado i rijetko radi na satu i kod kuće, na satu gotovo nikada ne želi sudjelovati, čak ni uz poticaj. U pojedinačnome radu gotovo nikad ne izvršava

	<p>zadatke, ni na satu ni kod kuće. Ne pokazuje napredak u ovladavanju jezičnim vještinama u nastavi hrvatskoga jezika. Odbija dolaziti na dopunsku nastavu.</p> <p>Često obija sudjelovati u usmenome izražavanju, a kad sudjeluje, često i znatno griješi. Čita s mnogo pogrešaka i sa znatnim zastajkivanjem te ne razumije pročitano, ni uz pomoć poticajnih pitanja. Ne priprema se za govorne vježbe i izbjegava ih. Izbjegava krasnoslov. Odbija naučiti pjesmu napamet, čak i površno. Ne može oblikovati kratki vezani tekst čak ni uz pomoć. Ne dolazi na dopunsku nastavu.</p>
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO	
Odličan	<p>Aktivno sudjeluje u radu, pokazuje da doživljava i izvrsno razumije književne tekstove te zamjećuje njegova obilježja. Samostalno i točno rješava zadatke. Povezuje i primjenjuje stečeno znanje na svim književnim predlošcima. Stvara samostalne uratke na osnovi pročitanoga.</p> <p>Svim zadacima pristupa tako da primjenjuje stečeno znanje iz svih nastavnih područja predmeta, Savjesno, samostalno, točno i pravovremeno rješava pisane zadatke. U pisane uratke redovito unosi vlastite kreativne zamisli. Bogata je rječnika. U pisanome izražavanju u svim nastavnim područjima i predmetima primjenjuje pravila standardnoga jezika. Piše uredno i čitljivo</p> <p>Redovito čita, aktivno i samostalno sudjeluje u obradi lektirnoga djela, točno, samostalno i savjesno rješava sve zadatke, samostalno primjenjuje znanje stečeno u nastavi ostalih nastavnih područja, stvara vlastite uratke na osnovi pročitanoga djela.</p>
Vrlo dobar	<p>Aktivno sudjeluje na satu i uglavnom razumije književne tekstove, ali treba pomoć pri zamjećivanju njegovih obilježja. Zadatke rješava najčešće točno, ali često uz pomoć. Povezuje neke prije stečene spoznaje, ponavlja ih i dijelom primjenjuje na novim književno umjetničkim predlošcima.</p> <p>Sve zadatke izvršava samostalno i korektno. Uglavnom primjenjuje stečeno znanje, no katkad griješi u primjeni gradiva jezika. U pisanome izražavanju na satovima jezičnoga izražavanja zadatke rješava točno i pravovremeno, u pisanome izražavanju na satima ostalih nastavnih područja katkad ne primjenjuje stečeno znanje. U pisane uratke katkad unosi vlastite kreativne zamisli. Prosječno je bogata rječnika. Trudi se pisati čitljivo, no ponekad kod pokoje riječi ne uspije.</p> <p>Uglavnom redovito čita i na satu razgovara o pročitanome, uglavnom točno rješava zadatke, rjeđe samostalno, češće uz pomoć učitelja ili članova skupine primjenjuje i povezuje znanje stečeno u nastavi ostalih nastavnih područja. Tijekom godine čita najmanje osam lektirnih djela.</p>
Dobar	<p>Na satu sudjeluje samo uz poticaj, razumije književne tekstove uz pomoć učitelja ili skupine, zamjećuje njegova obilježja samo uz ukazivanje na njih, odnosno prethodno ponavljanje prije stečenih činjenica. Zadatke rješava uz pomoć, katkad i netočno ili nepotpuno.</p> <p>Zadatke izvršava tako da zadovolji samo osnovne zahtjeve. Radi uz poticaj i pomoć, tek katkad samostalno. Rijetko nastoji primijeniti znanje stečeno na</p>

	<p>ostalim nastavnim područjima te često griješi u primjeni jezičnoga gradiva. Vrlo rijetko samostalno unosi svoje kreativne zamisli. Skromna je rječnika. Katkad piše nečitljivo, katkad i neuredno.</p> <p>Čita od sedam do pet obaveznih naslova, katkad sa zakašnjenjem, na satu lektire sudjeluje uz poticaj, rješava zadatke uglavnom točno, ali često nepotpuno, zna izreći činjenice iz djela, no tek katkad ih može povezati sa spoznajama stečenima na ostalim satima.</p>
Dovoljan	<p>U radu na satu rijetko želi sudjelovati, kad sudjeluje, to je uz stalni poticaj. Ima teškoća u razumijevanju književnih tekstova te ni uz poticaj ne dolazi do jednostavnih zaključaka o njegovim obilježjima. Uz poticaj rješava jednostavne zadatke iskazujući da poznaje osnovne činjenice, no bez primjene na tekstu. Vrlo često ne izvršava zadatke za samostalan rad.</p> <p>Zadatke rješava površno, često i netočno. Radi uz stalni poticaj i pomoć. Ne primjenjuje stečeno znanje i često griješi u primjeni jezičnih pravila. Siromašna je rječnika. Piše domaće zadaće, no često netočno i ne na vrijeme. Piše neuredno i gotovo nečitljivo.</p> <p>Čita tri do četiri obavezna naslova, sudjeluje u radu na satu samo uz stalni poticaj, zadatke povezane s lektirom rješava najsažetije i s mnogobrojnim pogreškama.</p>
Nedovoljan	<p>Na satovima ne želi sudjelovati, ni uz poticaj. Ne želi pažljivo slušati, razgovarati, čitati ni pisati. Ne poznaje osnovne činjenice, odnosno ne zna ih ponoviti. Ne pokušava riješiti jednostavne zadatke, ni uz poticaj, ni kod kuće ni na satu. Ne dolazi na dopunska nastavu.</p> <p>Često odbija raditi, čak i uz poticaj, a kad sudjeluje u radu, izražava se oskudno, ne poštuje temu i čini mnogo jezičnih pogrešaka. Domaće zadaće uglavnom ne piše. Ne pokazuje nikakvo nastojanje da sudjeluje u vježbama pisanoga izražavanja i primjeni znanje. Ne dolazi na dopunska nastavu.</p> <p>Čita manje od tri lektirna naslova godišnje, na satu lektire ne sudjeluje, čak ni uz poticaj, ne zna odgovoriti na najjednostavnija pitanja o lektirnome djelu, izbjegava pokušati riješiti zadatke u vezi s lektirom. Ne dolazi na dopunska nastavu.</p>
KULTURA MEDIJI	I
Odličan	Aktivno sudjeluje na satu medijske kulture. Samostalno i točno rješava sve zadatke. Pokazuje da razumije gradivo te primjenjuje naučeno. Izvrsno zapaža i povezuje usvojene sadržaje iz medijske kulture i na novim primjerima. Postavlja problemska pitanja, nudi vlastita rješenja, samostalno istražuje te katkad stvara i vlastite kreativne uratke.
Vrlo dobar	Aktivno sudjeluje na satu medijske kulture. Uglavnom točno rješava zadatke, katkad samostalno, katkad uz pomoć učitelja ili skupine. Pokazuje da razumije gradivo i usvojene spoznaje može objasniti svojim riječima. Vrlo dobro zapaža i povezuje sadržaje iz medijske kulture. Primjenjuje znanje na poznatim predlošcima te katkad i na novima.

Dobar	Sudjeluje na satu uz poticaj. Zadatke rješava uz pomoć, katkad i netočno. Sadržaje uglavnom razumije i objašnjava ih svojim riječima, no katkad nepotpuno ili dijelom netočno. Zapaža obilježja pojedinoga medija, no rijetko zna povezati sadržaje koji su prije usvojeni s novim gradivom. Primjenjuje znanje isključivo uz pomoć učitelja, i to samo na poznatim predlošcima.
Dovoljan	Rijetko sudjeluje u radu. Zadatke rješava samo uz stalan poticaj i pomoć učitelja, no i tada s mnogo pogrešaka. Pojmove zna definirati samo kako je rečeno na satu. Na pitanja odgovara jednostavnim rečenicama (da/ne). Zapaža samo osnovna obilježja pojedinoga medija. Ne može povezati sadržaje i vrlo rijetko primjenjuje znanje, pri čemu ima teškoća čak i kad mu učitelj pomaže.
Nedovoljan	Gotovo nikad ne sudjeluje u radu. Odbija rješavati zadatke, a kad ih rješava, čini to s mnogo pogrešaka. Ne zna definirati pojmove. Ne prepozna ni osnovna obilježja pojedinoga medija. Odbija pomoći i ne dolazi na dopunska nastavu.

IZVOĐENJE ZAKLJUČNE OCJENE:

Komunikacija i jezik: 50 %

Književnost i stvaralaštvo: 30 %

Kultura i mediji: 20%

* U zaključnu ocjenu ulazi i odnos prema radu kao i učenikovo zalaganje.